

1. Черчик Л. М. Формування ринкових відносин у рекреаційному природокористуванні : монографія / Л.М. Черчик. – Луцьк : ЛДТУ, 2006. – 352 с.
2. Якимчук А.Ю. Економічне стимулювання розвитку природно-заповідного фонду у контексті екологічної конституції Землі/ А.Ю. Якимчук// Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України.-2006.- № 16(8).- С.172-182.

Остапенко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри митної її справи та оподаткування
Черкашина В.Г., студентка 4 курсу
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ

Для формування системи податкових інструментів стимулювання ефективного споживання енергетичних ресурсів важливим є об'єктивне оцінювання податкового регулювання в цій сфері як перед розробкою такої системи інструментів, так і на етапі її коригування, що буде мати певні відмінності (в основному за рахунок наявних даних).

Проблемі оцінювання інструментів податкового регулювання присвячено багато робіт [1; 2; 3], однак на сьогодні так і не розроблено єдиного підходу, який би враховував багатокритеріальність даного завдання. До того ж, оцінювання інструментів податкового регулювання енергорациональності має свої особливості.

Відбираючи критерії для комплексного оцінювання, необхідно керуватися тим, що вони повинні якомога більш повно та всебічно оцінити інструмент податкового регулювання (повинні дозволяти врахувати всі можливі переваги одного інструменту перед іншим), при цьому критерії не повинні повністю або частково повторювати один одного.

Таким чином, для комплексного оцінювання інструментів податкового регулювання можна виділити п'ять основних критеріїв.

1. Бюджетна ефективність, яку можна формалізувати за допомогою виразу (4.1) як співвідношення суми можливих додаткових податкових надходжень у майбутньому (за рахунок зменшення витрат на енергоресурси, збільшення виробництва продукції тощо), економії за рахунок зменшення витрат на енергоресурси в бюджетній сфері та зменшення витрат на надання субсидій населенню (за рахунок зменшення витрат на опалення, підігрів води, електроенергію, побутовий газ тощо) до суми необхідних витрат з боку держави (витрати на прийняття нормативно-правових актів, на здійснення контролю, в тому числі збір звітності тощо) та витрат за рахунок застосування інструментів податкового регулювання (втрати від недоотриманих податкових надходжень, що

розраховуються як різниця між податковими надходженнями за колишніх умов та податковими надходженнями за нових умов):

$$BE = \frac{ДПН + EE + EC}{ВА + ВВПН}, \quad (1)$$

де BE – бюджетна ефективність, грн;

$ДПН$ – додаткові податкові надходження, грн;

EE – економія за рахунок зменшення витрат на енергоресурси у бюджетній сфері, грн;

EC – зменшення витрат на надання субсидій населенню (через зменшення витрат населення на енергоресурси за рахунок підвищення енергоефективності в комунальній сфері та здійснення населенням енергосаціональних заходів) та дотацій для промисловості, грн;

$ВА$ – витрати на регулювання та адміністрування (витрати на прийняття нормативно-правових актів та здійснення контролю, в тому числі збір звітності), грн;

$ВВПН$ – втрати від недоотриманих податкових надходжень, що можна розрахувати як різницю між податковими зобов'язаннями за колишніх умов та податковими зобов'язаннями за нових умов, грн.

2. Фінансова ефективність для платника податків ($ФЕП$), що визначається за формулою (4.2) як співвідношення суми можливих додаткових оборотних коштів, в тому числі за рахунок зменшення податкових платежів, штрафів за неефективне використання та витрат на енергоресурси, до розміру можливих додаткових витрат на використання конкретного інструмента з боку платника податків та, за необхідності, придбання певної техніки та технологій.

$$ФЕП = \frac{ПЗк \quad ПЗн + Ск \quad Сн}{ВП}, \quad (2)$$

де $ПЗк$ – податкові зобов'язання за колишніх умов, грн.;

$ПЗн$ – податкові зобов'язання за нових умов, грн.;

$Ск$ – санкції за неефективне використання енергоресурсів за колишніх умов, грн;

$Сн$ – санкції за неефективне використання енергоресурсів за нових умов, грн;

$ВП$ – витрати платника податків на адміністрування (добуток часу, необхідного для заповнення та подачі звітів у годинах і вартості однієї години роботи бухгалтера (в масштабах країни можна використовувати середню з/п), а також витрати на дотримання вимог для використання конкретного інструмента (реєстрація у відповідних реєстрах, отримання довідок тощо), грн.

3. Ступінь впливу на досягнення необхідного ефекту (інакше кажучи, ступінь досягнення мети податкового регулювання). Необхідність урахування цього критерію обумовлена тим, що окремі податкові інструменти можуть по-різному сприйматися платниками податків, тобто під час оцінювання доцільно враховувати можливу реакцію платників податків. Податкові пільги, якими

скористається невелика кількість платників податків, будуть мати незначний вплив на досягнення необхідного ефекту.

У якості мети податкового регулювання можна брати кінцеву мету будь-яких заходів державного регулювання – поліпшення якості життя населення. Однак це глобальна мета, яка досягається шляхом досягнення менших цілей – підвищення енергоефективності, а отже, зменшення витрат населення та шкідливих викидів як за рахунок зменшення споживання ПЕР, так і за рахунок споживання більш екологічно безпечних енергоресурсів тощо. Тому доцільно використовувати для оцінювання ступінь впливу податкових інструментів на зменшення викидів шкідливих речовин (а не якості життя і не поліпшення здоров'я населення, що є наслідком зменшення викидів) та ступінь впливу на зменшення споживання енергоресурсів (а не зменшення витрат населення на ЖКХ, зменшення собівартості окремої продукції, що є наслідком зменшення споживання енергоресурсів як за рахунок економії, так і за рахунок підвищення енергоефективності).

4. Ризик виникнення негативних соціальних, економічних і екологічних наслідків. Оскільки податковими інструментами можуть бути не лише податкові пільги, а й, наприклад, підвищення ставки податку, заходи податкового регулювання можуть спричинити негативні наслідки – погіршення фінансового стану суб'єктів господарювання, збільшення частки "тіньового" сектору, невдоволеність населення, страйки тощо.

5. Швидкість досягнення очікуваного ефекту – період часу, який необхідний для реалізації інструмента податкового регулювання та зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів або збільшення частки відновлюваних джерел енергії.

З метою виявлення найбільш привабливого інструменту податкового регулювання раціонального використання енергоресурсів з урахуванням усіх критеріїв доцільним є розрахунок інтегрального показника шляхом застосування таксономічного аналізу (методу рівня розвитку за концепцією З. Хельвіга).

Наступний етап – розрахунок інтегрального показника привабливості інструмента податкового регулювання за аналогією розрахунку показника рівня розвитку.

Таким чином, у процесі оцінювання інструментів податкового регулювання ефективного споживання енергоресурсів необхідно оцінювати ступінь впливу на зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів як за рахунок економії, так і за рахунок підвищення ефективності використання енергоресурсів, а також збільшення частки відновлюваних джерел енергії, тобто необхідно оцінювати вплив податкових ресурсів на зниження споживання традиційних енергоресурсів.

Отримані значення показують, наскільки кожен з проаналізованих інструментів є розвинутим відносно інструмента-еталона, а отже, є привабливим для застосування в процесі державного податкового регулювання раціонального споживання енергоресурсів: чим ближче значення інтегрального показника до одиниці, тим привабливішим є інструмент податкового регулювання.

Список використаних джерел:

1. Іванов Ю. Б. Методика оцінки ефекту від упровадження податкових пільг з податку на прибуток підприємств / Ю. Б. Іванов, Г. В. Комарова // Економіка розвитку. – 2008. – № 3. – С. 79–84.

2. Сич О. А. Податкове стимулювання розвитку підприємництва : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.02.03 / О. А. Сич; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. – Львів, 2003. – 23 с.

3. Скрипник А. Оцінка фіскальної ефективності пільгового оподаткування прибутку підприємств / А. Скрипник, Д. Серебрянський // Економіка України – 2006. – № 7. – С. 13–27.

Pavlushko M.O., student

Lutsk National Technical University,
Lutsk, Ukraine

Polishchuk V.G., Ph.D., Associate Professor
Lutsk National Technical University,
Lutsk, Ukraine

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF LOGISTICS COMPANIES IN UKRAINE FROM THE POINT OF VIEW OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

In the modern world, for organizations and industries that focus on the international market, logistics has become an integral part of an entrepreneurial strategy. The economy of Ukraine should become competitive. Using logistics tools will create a favorable external and improve the internal business environment of the enterprise.

Logistics is an industry or function in a corporation whose task is the transfer, provision and storage of raw materials and products for sale and production support.

The value of the logistics efficiency index is determined (from 1 to 5 points) based on the assessment of five indicators: the effectiveness of border and customs clearance procedures; quality of trade and transport infrastructure; ease and accessibility of organizing international transportation at competitive prices; competence and quality of logistics services; tracking capabilities; timely delivery [2].

According to research, Germany has the most logistics system. The total value of its index was 4.12 points. The top three were supplemented by the Netherlands (4.05 points) and Belgium (4.04 points).

So in 2014, according to the logistic rating, Ukraine ranks sixty-first, but in 2016 it took the eighties. In 2016 (the study is conducted every two years), Ukraine ranked 80th among 160 countries in the World Bank's Logistics Performance Index for 2016.

Ukraine in the ranking of the World Bank's Logistics Performance Index (LPI) in 2018 rose by 14 positions and ranks 66th out of 160 countries in terms of logistics efficiency. Compared with the previous version of the rating (the study is conducted once every two years), the country in the overall classification has risen by 14 positions. Ukraine is located between Serbia and Egypt, and in the post-Soviet space it became the third after Estonia (3.31 points and 36th place) and Lithuania (3.02 points and 54th place). Leadership in the ranking in Germany with a total LPI Score of 4.2 points. It is followed by Sweden, Belgium, Austria and Japan. The Netherlands are the second five best, followed by Singapore, Denmark, Great Britain and Finland [1].